

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ДЫМ-ТАМАКСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ЮТАЗИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
с.Дым-Тамак, ул.Ленина, д.1а, , 423955

Тел.:(85593) 4-52-37, факс:4-52-37, e-mail: Dtam.Utz @tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ДИМТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Димтамак авылы, Ленин урамы, 1а йорт,
423955

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 10

КАРАР
«31» октябрь 2017 ел

«Димтамак авыл жирлеге зиратларын
карап тоту кагыйдәләрен раслау
турында»

1996 елның 12 гыйнварындагы «Жирләү һәм жирләү эше турында»гы 8-ФЗ санлы һәм 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы федераль законнарга, 2005 елның 12 декабрендәге «Татарстан Республикасында яңа төзелгән жирлекләрдә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү тәртибе турында» 124-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль района Димтамак авыл жирлеге Советы **карап итте:**

1. Димтамак авыл жирлеге зиратларын карап тоту кагыйдәләрен расларга.

2. Элеге каарарны Димтамак авылы, Яңа урам, 4в нче йорт адресы буенча урнашкан махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендында һәм түбәндәге веб-адрес адрес буенча «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru>, Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телекоммуникация чөлтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: www.yutaza.tatar.ru

3. Элеге каарарның үтәлешен үз контролемдә тотам.

Димтамак авыл жирлеге сәркатибе.

Р.З.Кашапова

2017 елның 31 октябрендеге
Димтамак авыл жирлеге
башкарма комитетының
10 санлы каарына күшмента

ДИМТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ЗИРАТЛАРЫН КАРАП ТОТУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

- 1.1. Зират-кремациядән соң мәетләрне жирләү өчен урыннарны (территорияләрне) үз эченә алган шәһәр төзелеше комплексы яки объект. Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә, үлгән кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) күмү бары тик зиратларда гына рөхсәт ителә.
- 1.2. Димтамак авыл жирлеге зиратлары һәм зиратлар биләгән жир кишилекләре Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның "Димтамак авыл жирлеге" муниципаль берәмлеке милкендә.
- 1.3. Зиратлар көн саен: майдан сентябрьгә кадәр - 8 сәгатьтән 18 сәгатькә кадәр, октябрьдән апрельгә кадәр - 8 сәгатьтән 16 сәгатькә кадәр ачык. Үлгән (вафат булган) кешеләрнең мәетләрен (мәетләрен, жәсәдләрен) жирләү (алга таба - үлгән кешеләрне күмү) көн саен 10 сәгатьтән 16 сәгатькә кадәр башкарыла.
- 1.4. Зиратларның территорияләре юллар белән участокларга бүленә. Юлларда участок номерлары күрсәткечләре билгеләнә. Зиратка төп керү урынында аның Димтамак авыл жирлеге башлыгы тарафыннан расланган схематик планы, административ биналар, участоклар, юллар, мактаулы участоклар, гомуми кулланылыштагы урыннар һәм башка ритуаль хужалык объектлары билгеләнә.
- 1.5. Ирекле территориясе күпләп күмелгән зиратлар ачык дип атала.
- 1.6. Зиратның статусы Димтамак авыл жирлеге Башкарма комитетының хокукый акты белән билгеләнә.
- 1.7. Мәетне күмү өчен жир участогы билгеләнгән нормалар буенча бирелә (Кагыйдәләргә 1 нче күшмента). Бирелгән жир участогы чикләрендә күмелгәннән соң, каберләү корылмалары расланган күләмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнә ала.

2. МӘРХҮМНӘРНЕ КҮМҮ ҺӘМ КАБЕРЛӘҮ КОРЫЛМАЛАРЫН УРНАШТЫРУ ТӘРТИБЕ

- 2.1. Мәрхүмне зиратта күмү үлгән кешенең үлеме турындагы дәүләт таныклыгын күрсәткәндә башкарыла.
- 2.2. Зиратларны күмүгә рөхсәт Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты аша рәсмиләштерелә, кагыйдә буларак, жирләнгәнчегә кадәр бер тәүлек кала, дин һәм милли гореф-гадәтләрне исәпкә алып, жирләнә.

2.3. Зиратларны күмүгэ жири кишерлекләре бүлеп бирү күмүгэ рөхсәт алган вакытта рәсмиләштерелә.

2.4. Ачык зиратларда яки гамәлдәге зиратларның өстәмә бүлеп бирелгән кишерлекләрендә жирләү, кагыйдә буларак, әзерләнгән каберләр саны буенча эзлекле тәртиптә башкарыла.

2.5. Барлық зиратларда да мәетне күмүгэ элекке күмелгән мизгелдән 20 ел үткәннән соң рөхсәт ителә һәм каберләре теркәлгән гражданнарның (оешмаларның) язмача гаризасын биргәндә башкарыла.

2.6. Туганлық участогының буш урынында күмелү Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан бу участоктагы каберлекләр теркәлгән гражданнарның (оешмаларның) язмача гаризасы буенча рөхсәт ителә.

Туганлық участокларында урналарны жирләү Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә һәм, элек күмелү вакытына карамастан, гражданнар (оешмалар) гаризасы буенча башкарыла.

2.7. Билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип табылған каберлекләр гомуми нигезләрдә башкарыла.

2.8. Архив документлары булмаган туганнар каберлекләренә яисә мондай каберлекләрдә буш урыннарга якын туганнарның язма гаризалары (туганлық дәрәжәсе һәм милеккә хокук - һәйкәлләр, киртәләр һ.б. кабер корылмалары - тиешле документлар белән, ә алар булмаганды - суд каары белән) Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте белән туганнарның язма гаризалары нигезендә башкарыла.

2.9. Зират хезмәткәрләре күмгән вакытта кабер калкулыгында үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, үлү көнен һәм теркәү номерын күрсәтеп билге куела.

2.10. Зиратның һәр каберлеге зиратның 1нче номерлы китабында жирләү урыны һәм каберлеге өчен бирелгән номерларны һәм күләмнәрен күрсәтеп теркәлә (Кагыйдәләргә № 2 күшымта). Каберлекләрне теркәүнен 1 нче номерлы китабы Димтамак авыл жирлеге Башкарма комитетында мәнгә саклана.

Күмүне гамәлгә ашыручы гражданнарга (оешмаларга) билгеләнгән үрнәктәге таныклык бирелә (Кагыйдәләргә 3 нче күшымта).

Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан һәр аерым очракта башка гражданиның каберен яңадан рәсмиләштерү карала.

2.11. Димтамак авыл жирлеге зиратларында кабер салу эшләре Башкарма комитеты каары буенча, эшләр башланыр алдыннан һәм алар тәмамланганнан соң зиратны караучы тарафыннан урнаштыру эшләрен башкаруның технологиясен мәҗбүри рәвештә тикшереп тору буенча башкарыла. Кабер салу корылмаларын урнаштыру буенча эшләрне башкару технологиясен контролдә тоту тәртибе зиратны караучы тарафыннан билгеләнә.

Әгәр дә жайламаның технологиясен үтәмәү кабер өстендәге корылмаларга, инженерлык чөлтәрләренә, аллея, юлларга, яшел үсентеләргә яки тышкы төзекләндерүнен башка объектларына зыян китеругә (бозуга, юк итүгә) китерсә, эшләрнен заказчысы зират караучысы билгеләгән тәртиптә төзелгән дефект акты нигезендә китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

- 2.12. Әзерләнә торган һәм куела торган кабер өемнәре башка күмелгән урыннарга керүгә һәм зиратны төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча эшләр башкаруга комачауламаска тиеш.
- 2.13. Кабер өемнәре бирелгән жир участогы чикләрендә билгеләнә.
- 2.14. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер корылмалары аларның милке булып тора.
- 2.15. Каберлекләр, стелалар, мемориаль такталар, башка истәлекле билгеләр һәм кабер өемнәре кую тыела.
- 2.16. Яна яки кабер өсте корылмаларына, чыннан да, үлгән кешеләр турында мәгълүматларны чагылдырмый торган биографик мәгълүматлар язылган язулар килү тыела.
- 2.17. Зиратны караучы рөхсәтеннән башка таләпләргә туры килми торган каберләү корылмаларын урнаштырган гражданнар, әлеге кисәтү алғаннан соң, 20 көн эчендә аларны сүтү турында язмача кисәтелә, шуннан соң Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты төзегән комиссия тарафыннан аларны демонтажлау турында Карап кабул ителә.
- 2.18. Куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны сүтү, аларны билгеләнгән затлардан баш тартканда яисә читләштергәндә, рөхсәт ителгән житешсезлекләрне бетерүдән баш тарткан очракта, Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.
- 2.19. Кабер өстендәге корылмаларны сүткәннән соң зиратны караучы аларны урнаштырган кешеләргә, зират территориясеннән аларның компонентларын алып чыгу киәклеге турында язмача хәбәр итә.
Бер ел дәвамында демонтажланган кабер өеме корылмалары билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип таныла һәм икенчел эшкәртү өчен маҳsusлаштырылган предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.
- 2.20. Элек билгеләнгән кабер өстендәге корылмаларны саклауга кабул итү яклар килешүе белән билгеләнә торган аларның бәясен яңадан бәяләгәннән соң башкарыла.

3. ЗИРАТНЫ КАРАУЧЫ ВАЗЫЙФАСЫ

- 3.1. Зиратны караучы зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәэммин итәргә бурычлы:
- каберләрне вакытында әзерләү, үлгәннәрне күмү, теркәү билгеләрен исәп-заказ нигезендә имзалау;
  - жәмәгать бәдрәфләре эше, аллеялар, автомобиль юллары һәм гомуми кулланылыштагы башка хужалық участоклары эше;
  - Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан расланган Кагыйдәләр буенча каберне карау өчен вакытлыча инвентарь (көрәк, чиләк, лейка, тырма h. b.) бирү;
  - күмү өчен жир кишәрлекенә бүләп бирелгән нормаларны һәм каберләрне әзерләү кагыйдәләрен үтәү;
  - дәүләт саклавында булган хәрби каберләрне һәм каберләрне тиешле тәртиптә

тоту;

- янгын куркынычсызлығы кагыйдәләрен үтәү;
- куренеп торган урында югарыдагы оешмаларның чын кагыйдәләрен, адресларын һәм телефоннарын элу.

4. КАБЕРЛӘРНЕ, КАБЕР КОРЫЛМАЛАРЫН КАРАП ТОТУ

4.1. Күмелгән гражданнар (оешмалар) корылмаларны һәм яшел үсентеләрне (рәсмиләштерелгән кабер холмы, һәйкәл, цоколь, чәчәк түтәлләре, күмелгән урыннар турында кирәклө белешмәләр) үз көчләре белән тотарга тиеш.

4.2. Жирләүләр, шулай ук жирләнүләрне тиешенчә карау турында мәгълүматлар булмаганда, алар хужасыз дип таныла.

Зиратны караучы хужасыз дип тану өчен бурычлы:

Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты вәкилләрен жирләү һәм каберләү корылмаларының хужасызлығы турында акт төзу өчен чакыртырга;

кабер өстенә Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан зиратларны жирләүне тәртипкә китерү һәм мөрәжәгать итү кирәклеге турында кисәтү белән табличка куярга;

жирсез жирләнүнен яки кабер өстендәге корылманың тарихи-мәдәни кыйммәте билгеләнгән очракта, аның сакланышын, тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклау һәм алардан файдалану турындагы законнар нигезендә, тәэммин итәргә кирәк;

кызыксынган затлар булмаса, бер елдан артык жирләнүнен тарихи-мәдәни кыйммәтләрен һәм материалларны Димтамак авыл жирлеге башкарма комитетына, милекне хужасыз дип тану турында судка гариза бирү өчен, тапшырырга;

суд карары законлы көченә кергәннән соң хужасыз кабер корылмалары сүтөлөргә тиеш, ә жир участогы гомуми нигезләрдә кулланыла.

4.3. Кабердә ниндидер кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, цоколлар, койма, трафарет һ.б.) юк икән, ә каберсез калган очракта, Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты вәкиле комиссиясе кабернең торышы турында акт төзи.

Кабер өстенә Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан зиратларны жирләүне тәртипкә китерү һәм мөрәжәгать итү кирәклеге турында кисәтү белән табличка куярга;

Ел үткәннән соң, каберне тәртипкә китермәгән очракта, Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты комиссиясе әлеге кагыйдәләргә туры китереп, әлеге урынны гомуми нигезләрдә күмү өчен куллану мөмкинлеге турында Карап кабул итә.

5. МАКТАУЛЫ КҮМЕЛҮЛӘР

5.1. Мактаулы күмелүләр дәүләт һәм жәмгыять алдында зур казанышлары һәм аерым казанышлары булган вафат (һәлак булган) гражданнарының истәлеген

мәңгеләштерү өчен бердәм мемориаль комплекслар булдыру максатларында билгеләнгән.

Мактаулы күмелуләргә жир кишәрлекләре бүлеп бирелә торган урынның күләме түбәндәгечә:

- бер күмү өчен-1,5 м x 2,0 м;
- аннан соң туганнар күмелгән очракта-2,0 м x 3М.

5.2. "Жирләү һәм жирләү эше турында" РФ Федераль законы нигезендә үлгән кешенең мәетенә карата лаеклы мәнәсәбәт буенча гамәлләр хәл итү вәкаләтләре бирелгән вафат булган яисә башка затларны бу хакта үз теләгә белән белдергәндә, мактаулы участокта күмүгә хокук үлгәннәрнең түбәндәгә категорияләренә бирелә:

Советлар Союзы Герое, Россия Федерациисе Герое, Социалистик Хезмәт Герое исеменә лаек булган;

Ленин ордены, Изге апостол Андрей Первозванный ордены, I, II, III һәм IV дәрәҗә "Ватан алдындагы хезмәтләре өчен" орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәҗә Дан орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәҗә Хезмәт Даны орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәҗә "Кораллы Көчләрдә Ватанга хезмәт иткән өчен" орденнары, 1, 2 һәм 3 дәрәҗә "Ватан алдындагы казанышлар өчен" орденнары белән бүләкләнгән;

Ленин премиясе, СССР Дәүләт премиясе, Россия Федерациисе (РСФСР)Дәүләт премиясе лауреатларына;

Олимпия уеннары чемпионнары.

5.3. Мактаулы участокта жирләү хокукуы Димтамак авыл жирлеге Башкарма комитетының хокукий акты нигезендә, кызыксынган гражданнар, ижтимагый оешмалар һәм юридик затлар үтенечнамәсе буенча түбәндәгә гражданнага бирелә:

Россия Федерациисенең һәм Татарстан Республикасының башка хөкүмәт бүләкләре белән бүләкләнгән;

Россия Федерациисе, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, Димтамак авыл жирлеге һәм жәмгыять алдындагы казанышлары һәм мактаулы исемнәре булган.

5.4. Мактаулы участокта жирләнгән һәм әлеге Кагыйдәләрнең 5.2 пунктында күрсәтелгән категорияләргә кермәгән башка туганнарына, алар янәшәсендә мактаулы базада күмелү хокукуы Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча, башкаручыларның мөрәжәгатьләре нигезендә һәм туганнары (ирләре) булмаган очракта бирелә.

5.5. Әлеге Кагыйдәләрнең 5.2 пунктында күрсәтелгән затлар арасыннан үлүчеләрне жирләгәндә, теркәлгән никахта үлгән мизгелгә булган затлар арасыннан жир кишәрлеге жирләү иренең (иренең) туганнар күмелү мөмкинлеген исәпкә алыш башкарыла.

5.6. Мактаулы участокта күмелү хокукуна ия булмаган затларны жирләгәндә жир кишәрлеге бер күмелү исәбеннән бирелә.

Каберлеккә жир участогы Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча, аерым хәлләрдә вафат булган кешенең ихтыяр белдерүе буенча башкаручының язмача мөрәжәгате нигезендә, туганнар каберлеге исәбеннән башкарыла ала:

үлем мизгеленә вафат булган вакытта факттагы никах мөнәсәбәтләрендә озак вакытлар була, ул аларны теркәлгән никахка тиңләштерергә нигез бирә; кайчан кемдер ялғыз янын туганнарының берсе гомер буе булган аерым привязанность к вафат булган; бер үк вакытта үлемгә китергән очраклар булганда, кем белән дә булса янын туганнары.

5.7. Алдагы каберлекләр элек мактаулы участокта вафат булган кешеләрнең каберләренә рөхсәт ителми.

5.8. Элеге Кагыйдәләрнең 5.2 пунктында күрсәтелгән жәмгыятын һәм дәүләт алдында зур казанышлары һәм аерым казанышлары булган, мактаулы кишинәрлектә жирләүгә заказ рәсмиләштергәндә, гамәлдәге законнар нигезендә жирләнгән документлардан тыш, мәетләрне күмгән вакытта гадәти тәртиптә тапшырыла торган документлардан тыш, мәетләрне дәүләт һәм дәүләт алдында аерым казанышлары һәм аерым казанышлары булган затларның ихтыярын белдерүчеләр өстәмә рәвештә түбәндәгә документларны тапшыралар::

Советлар Союзы Герое, Россия Федерациясе Герое, Социалистик Хезмәт Герое исемнәренә лаек булучылар өчен тиешле дәүләт бүләгенә-китап һәм грамота; Ленин ордены, Изге апостол Андрей Первозванный ордены, "Ватан алдындагы казанышлары өчен" орденнары, дан, Хезмәт Даны орденнары, "Кораллы Көчләрдә Ватанга хезмәт иткән өчен" орденнары белән бүләкләнүчеләр өчен-Россия Федерациясе дәүләт бүләгенә тиешле таныклык яки орден кенәгәсе; Ленин премиясе, СССР Дәүләт премиясе, Россия Федерациясе (РСФСР) Дәүләт премиясе лауреатлары өчен - лауреат дипломы, Россия Федерациясе Хөкүмәте премиясен бирү һәм лауреат исемен бирү туринда Россия Федерациясе Хөкүмәте карары, премия бирү туринда Россия Федерациясе Президенты Указы, премия бирү туринда Россия Федерациясе Президенты Указы; Олимпия уеннары чемпионнары өчен-Россия Федерациясе Физик культура һәм спорт буенча Федераль агентлык белешмәсе (йә аның варисы).

Күрсәтелгән документлар нотариаль таныкланган күчермәләр яки оригинал күрсәтеп башка күчермәләр рәвешендә тапшырыла.

Элеге пунктта күрсәтелгән документлар булмаган очракта, архив оешмаларының белешмәләре кабул ителә.

Мәрхүмнен күренекле казанышлары һәм аерым казанышлары факты билгеле булган очракта, аның мәетен мактаулы участокта күрсәтелгән документлардан башка күмү рөхсәт ителә.

5.9. Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка хөкүмәт бүләкләре белән бүләкләнгән, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы һәм жәмгыяты - мәрхүмнәрнең ихтыярын белдерүне үтәүче жәмгыяты алдында казанышлары һәм аерым казанышлары өчен мактаулы исемнәргә ия булган гражданнарны жирләгәндә: билгеләнгән үрнәктәге гариза (№4 күшымта),

үлгәннәрнең казанышларын һәм казанышларын раслый торган тиешле документлар, Димтамак авыл жирләгә башкарма комитеты карары (рөхсәт), мактаулы участокта жирләү туринда.

Жирләү туринда карар Йә аерым документ рәвешендә, йә жирләү туриндагы

гаризада рөхсәт резолюциясе салу юлы белән Рәсмиләштерелергә Мөмкин.

5.10. Жир участогы булеп бирү өчен, иренен (иренен) мәетен күмүне исәпкә алып, алар арасында никах төзү турында таныклык тапшырырга кирәк.

Жир участогы булеп биргәндә, башка туганнарның мәетләрен күмүне исәпкә алып, Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең рөхсәтен тапшырырга кирәк .

5.11. Соңыннан вафат булган икенче иренен (иренен) мәетен күмгәндә, мөрәҗәгать итүче базар участогында жирләнгән хатыны (хатыны) белән янәшә өстәмә рәвештә бирелә:

алар арасында язылышу турында таныклык (акт язмасы күчермәсе),
кабат никахның булмавы турында паспорт мәгълүматлары.

Башка мәрхүм туганнарның мәетләрен күмгәндә, элек мактаулы участокта күмелгәннәр белән янәшәдә өстәмә рәвештә тәкъдим ителәләр:

билгеләнгән үрнәктәге гариза (№4 күшымта),

Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе каары (рөхсәт).
Жирләү турында каар Йә аерым документ рәвешендә, йә жирләү турында гаризада рөхсәт резолюциясе салу юлы белән Рәсмиләштерелергә Мөмкин;
туганлык мөнәсәбәтләрен раслаучы документлар;

курсәтелгән урында жирләнергә өстенлекле хокукуы булган затларның булмавын раслаучы документлар.

5.12. Мактаулы участокта туганнар каберлеген исәпкә алып жир кишәрлеге биргәндә һәм дәүләт һәм жәмгиять алдында зур казанышлары һәм аерым казанышлары булган мәетләрне күмгәндә, Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты, үлгәннән соң жирләнгән булу хокукуы булган зат турындагы белешмәләрне курсәтеп, билгеләнгән тәртиптә күмүне терки.

5.13. Махсус оешмалар тарафыннан жирләнгән урыннарда кабер өемнәре (һәйкәлләр, тумбалар, чәчәклекләр h.b.) әзерләү һәм урнаштыру эшләре башкарыла.

5.14. Кабер өстендәге корылмалар бары тик Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән проектлар, шулай ук эскизлар, тасвиirlамалар, Фоторәсемнәр буенча гына эшләнергә мөмкин.

Зиратның мактаулы участогында урнаштырыла торган кабер корылмалары жирләү статусына туры килергә һәм дәүләт һәм жәмгиять алдында аеруча зур казанышлары һәм куренекле казанышлары булган күмелгән затлар истәлегенә лаеклы мөнәсәбәт тәэмин итәргә тиеш.

5.15. Махсуслаштырылган хезмәт кабер өсте корылмаларның проектларын (эскизларын) килештерми, житештерелгән каберләү корылмаларын билгеләми һәм аларны урнаштыру өчен тубәндәге очракларда рөхсәт бирми:

әгәр кабер салу корылмалары жирләү урынының күләменә туры килмәсә;

әгәр кабер салу корылмалары алардан ерак түгел урнашкан кабер корылмаларына мөлкәти зыян китерү куркынычы тудырса;

әгәр кабер өстендәге Корылмалар, инженер чeltәрләрен (яктырту, су сибү h.b.), асфальт яисә башка аллеяларны, керү юлларын демонтажлау, почетлы участок территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча өстәмә эшләр башкару зарурилыгы тудыра.

әгәр кабер өстендәге корылмаларны әзерләү технологиясе аларның яшәешенең озынлығына һәм ышанычлылығына гарантия бирми икән.

5.16. Зиратларда каберлекләрне урнаштыру махсус хезмәтләр көче белән яисә аның рөхсәте белән башка як оешмалары һәм физик затлар тарафыннан махсус хезмәтләр белгечләре тарафыннан аларны урнаштыру буенча эшләрне башкару технологиясен контролльдә тоту мәжбүри. Эшләрне башкаруны эшләр башланыр алдыннан һәм алар тәмамланганнан соң зиратны караучы тикшереп тора.

Әгәр жайланманың технологиясен үтәмәү алга таба куелган кабер өсте корылмаларына яки алар янында булган башка кабер өстендәге корылмаларга, инженерлык чөлтәрләренә, аллея һәм юлларны, яшел үсентеләрне каплауга зыян китерсә (бозу, юк иту), эшләрнең заказчысы, махсуслаштырылган хезмәт комиссиясе тарафыннан төзелгән дефект акты нигезендә, китерелгән зыянны тулысынча капларга тиеш.

5.17. Әзерләнә торган һәм куела торган кабер өемнәре башка күмелгән урыннарга керүгә һәм зиратны төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча эшләр башкаруга комачауламаска тиеш.

Күмелгән урыннарда киртәләр урнаштыру һәм склеплар төзү тыела.

5.18. Мактаулы участокны агымдагы карап тоту Димтамак авыл жирлеге зиратларын тотуга жирлек бюджеты акчалары чикләрендә башкарыла. Жирләү урыннарын төзекләндерү буенча өстәмә эшләр башкару зарурлығына китерә торган, дәүләт һәм жәмғият алдында аеруча зур казанышларга ирешкән һәм мактаулы урыннарда күмелгән зиратларны хөрмәтләү белән бәйле аерым чаралар үткәрүгә бәйле рәвештә, өстәмә бюджет акчалары һәм бюджеттан тыш фонdlар акчалары бүләп бирелә, шулай ук физик һәм юридик затлар акчасы жәлеп ителә ала.

5.19. Мактаулы участок территориясен югары дәрәҗәдә төзекләндерүне тәэмин итү, анда жирләнгән затлар истәлегенә лаеклы мөнәсәбәт тәэмин итү максатыннан, жирлек башкарма комитеты мактаулы участокта тәртип саклау һәм төзекләндерү буенча агымдагы эшләр башкару өчен җаваплы аерым хезмәткәр билгеләргә хокуклы.

5.20. Күмелгән жир кишәрлекләре күмелгән өчен җаваплы гражданнар яки юридик затлар (каберлекләр хужалары) каберне дайми карап тора алмаса, алар каберне махсус хезмәт белән карау буенча хезмәт күрсәтүгә килешү төзи алалар.

5.21. Билгеләнгән кабер корылмаларының сакланышын тәэмин итү максатларында каберлекләр хужалары яки кабер өстендәге корылмаларның хужалары аларны иминләштерә ала.

6. ЗИРАТЛАРГА БАРУ ҚАГЫЙДӘЛӘРЕ, ГРАЖДАННАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ һәМ БУРЫЧЛАРЫ

6.1. Зиратка килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

6.2. Зират территориясендә түбәндәгеләрне эшләү тыела:

һәйкәлләр, башка кабер корылмалары, мемориаль такталар, зиратны караучы

рөхсөтөннөн башка урнаштыру, яңадан рәсмиләштерү һәм төшерү; каберлекләрне, мемориаль такталарны, зират жиназларын бозарга, территорияне чүпләргә; яшел үсемлекләрне жимерергә, чәчәкләрне өзәргә; эт белән керү, йорт хайваннарын көтү, кошлар totу; учаклар ягу, грунт өчен, ком яки балчык алу нияте белән чокырлар казу, агач кисү; спиртлы эчемлекләр эчәргә һәм исерек хәлдә булырга; зират ябылганнан соң аның территориясендә булу; төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдыру; зиратны караучы рөхсөтөннөн башка каберләрне төзекләндерү буенча нинди дә булса эшләр башкару; чит милекне үзләштерү, аны күчерү һәм башка үзидарә гамәлләре; зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт чараларын карап торучы рөхсөтөннөн башка бару;

Искәрмә. Инвалилар һәм өлкәннәр зиратларны караучы белән килешенеп, зиратлар территориясе буенча йөрү өчен жиңел транспорттан файдалана алалар.

аның балалары һәм хатыны ризалыгыннан башка, вафат булган зат сурәтләнгән рәсем сәнгате әсәрләрен таратырга.

6.3. Зиратлар территориясендә чәчәкләр, ритуаль билгеләнештәге әйберләр һәм каберлекләрне төзекләндерү материаллары белән сәүдә итү бары тик жирлек башкарма комитеты рөхсәте белән генә башкарыла ала.

6.4. Килеп туган мөлкәт һәм башка бәхәсләр авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан компетенция чикләрендә яисә суд тәртибендә хәл ителә.

6.5. Элеге кагыйдәләр Димтамак авыл жирлеге Башкарма комитетының мәгълүмат стендларында танышу өчен эленә.

Димтамак авыл жирлеге
зиратларын карап тоту кагыйдэлэрөнө
1 күшымта

КҮМҮ ӨЧЕН БИРЕЛГӨН ЖИР КИШЭРЛЕКЛЭРЭ РАЗМЕРЫ

	Ярымябык зиратларда	Гамэлдэ булган зиратларда
Жэсэдне күмү өчен	1,0 x 2,0 м. элек якын туганы яки хатыны күмелгэн кабер янында буш жир участогы булганда	1,5 x 2,0 м. Алга таба туганнар күмелгэн очракта 3,0 x 2,0 м.
Кремациядэн соң урнаны көл салынган урнаны күмү өчен	0,8 x 1,1 м.	0,8 x 1,1 м.
Каберлек размеры		Каберлек куелмый

Димтамак авыл жирлөгө
зиратларын карап тоту кагыйдэлэрөнэ
2 күшымта

Титул бите

жирле үзидарәнен вәкаләтле органы исеме

жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә

КАБЕРЛЕКЛӘРНЕ ТЕРКҮЙ N ____
КИТАБЫ

(торак пункт исеме)

(зират исеме)

Башланган "—" 20__ ел
Беткән "—" 20__ ел

Каберлекләрне теркәү кенәгәсөнен титул бите формасы

(китап бите)

Күмелгән урынны рәсмиләштешү	Үлгән кешенең Ф.И.А.	Яш е	Үлгән кәне	Күмгән кәне	ЗАГС тарафыннан бирелгән үлү турындагы таныклык номеры	Кайсы ЗАГС тарафыннан бирелгән	Зират казучының фамилиясе	Участок, сектор саны	Күмүрлы кешенең Ф.И.А. һәм адресы
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Күмүләрне теркәү кенәгәсе формасы

Димтамак авыл жирлеге
зиратларын карап тоту кагыйдэлэрэнэ
3 күшымта

<p>_____ гражданинга, ул каберлек хужасы булып тору турында бирелгэн</p> <p>Улгэн _____</p> <p>_____ каберлөгө</p> <p>зират, участок N _____, рәт _____ Кабер осте язмалары _____</p> <p>Инвентарь саны _____ Күелган" _____ г.</p> <p>М.П. Зират караучы _____ </p>	<p>Кабергә кабаттан күмү оештырылган</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Улгэн кеше " _____ г. (Ф.И.А.)</p> <p>Һэм китапта _____ сан астына рәсмиләштерелгэн _____ " _____ г.</p> <p>М.У. Зират караучы _____ </p>
---	--

Димтамак авыл жирлеге
зиратларын карап тоту кагыйдэлэрөнө
4 күшүмтә

Димтамак авыл жирлеге башлыгына
(кемнән)

Адресы:
_____

ГАРИЗА

жэсэден жирлектэ
урнашкан зиратның мактаулы участогында күмүнө сорыйм

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
19 ___ елда туган, " __ " 20 ___ елда үлгэн,

(казанышлар, бүләкләр, исемнәр, мәрхүмнөн аерым казанышлары
курсатергә)

Раслый торган документлар күчermәләре күшүмтә итеп бирелә.

Мәрхүмнөн ихтыярын башкаручы
(жирләү бурычын үз өстенә алган зат)

" __ " 20 ___ ел

имза

КАРАР

жэсэден күмүн рөхсөт ителө.

Жирлекнөн башкарма комитет житәкчесе _____ :

М.У.

Димтамак авыл жирлеге сәркатибе:

Р.З.Кашапова

М.У.

Димтамак авыл жирлеге
зиратларын карап тоту кагыйдэлэрөнэ
5 күшымта

Башкарма комитет житәкчесенә

_____ (кемнән)

Адресы:

ГАРИЗА

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
гәүдәсен күмүне сорыйм

_____, 19____ елда туган, үлгән кешене
(20____ елда., в 20____ елда күмелгән жирлекнәң мактаулы кешеләре күмелгән урынга
кумергә рәхсәт биругезне сорыйм _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

туганлық мөнәсәбәтләре дәрәҗәсе, жирләү өчен нигезләр

жирләнгән урын чикләрендә. Бу урында жирләнүгә өстенлекле хокуки булган башка
туганнары юк.

Раслаучы документларның күчермәләрен тапшырам.

Мәрхүмнен ихтыярын башкаручы
(жирләү бурычын үз өстенә алган зат)

ИМЗА

"_____" 20____ г.

КАРАР

_____ жәсәден күму рәхсәт ителә.

Жирлекнәң башкарма комитет
житәкчесе _____ :

М.У.

Димтамак авыл
жирлеге сәркатибе

Р.З.Кашапова

М.У.

